

ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 336.1:336.5

JEL Classification H32, H61, O23, H23

DOI 10.33111/EE.2025.55.KhaustovaV

Viktoriia Khaustova
*postgraduate student of the
SESE “Academy of Financial
Management”*

Хаустова Вікторія Володимирівна
*аспірантка,
ДННУ «Академія фінансового
управління»*

ORCID: 0000-0002-2351-6793

ПРІОРИТЕЗАЦІЯ ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

АНОТАЦІЯ. Проаналізовано перспективи податково-бюджетного регулювання сталого розвитку на основі досвіду ЄС та України. Висвітлено інструменти фіскальної підтримки відновлювальної енергетики – податкові пільги, екологічне оподаткування, державні фонди, грантові програми та державно-приватне партнерство. Розкрито роль цифрових технологій у забезпеченні прозорості фіскального управління. Обґрунтовано необхідність системного підходу до стимулювання інвестицій у відновлювану енергетику.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: сталий розвиток, податково-бюджетне регулювання, відновлювальна енергетика, фіскальні стимули, екологічне оподаткування, «зелений» тариф, інвестиції, цифровізація.

PRIORITIZATION OF TAX AND BUDGET REGULATION FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RENEWABLE ENERGY

ANNOTATION. The article examines the prospects of fiscal and budgetary regulation for sustainable development, focusing on renewable energy as a key driver of ecological transformation. It outlines the theoretical and practical foundations of fiscal mechanisms – including tax incentives, carbon taxation, green funds, targeted financing programs, and public-private partnerships – that promote renewable energy investments in the European Union and Ukraine. The study emphasizes the integration of fiscal discipline, environmental goals, and investment attractiveness within the framework of the European Green

Deal. The research highlights Ukraine's progress in implementing fiscal incentives for solar and wind power, the introduction of guarantees of origin, and the development of digital monitoring systems. The results demonstrate that transparent and predictable fiscal policies are crucial for building investor confidence and ensuring the efficient use of resources. Furthermore, argues that the digitalization of fiscal administration—through artificial intelligence, big data analytics, and integrated information systems enhances accountability and efficiency in managing renewable energy projects. The findings substantiate that the synergy of fiscal regulation, technological innovation, and institutional development forms the basis for Ukraine's transition toward a low-carbon economy, energy independence, and sustainable growth.

KEY WORDS: sustainable development, fiscal and budgetary regulation, renewable energy, tax incentives, environmental taxation, green tariff, investments, digitalization.

Вступ. У сучасних умовах глобального потепління, вичерпності природних ресурсів і необхідності забезпечення енергетичної безпеки, питання сталого розвитку виходить на перший план національних і міжнародних стратегій економічного розвитку. Податково-бюджетне регулювання розглядається як ключовий інструмент формування «зеленої» економіки. Відновлювальна енергетика (ВЕ), як екологічно безпечна, енергетично ефективна та соціально орієнтована, потребує фіскальної підтримки через систему пільг, інвест-стимулів та програмного фінансування.

Серед наукових напрацювань у цій сфері слід відзначити роботи Демчишака, Касімової та Кочут, які аналізували бюджетно-податкову підтримку розвитку ВЕ в Україні в аспектах законодавчих недосконалостей і уповільнення інвестиційного процесу [1]. Клопов пропонує удосконалення державних стимулів, таких як «зелені сертифікати», субсидії, тарифи та квотні механізми, базуючись на світовому та національному досвіді [2]. У роботі Решетілова, Кузьми, Біліченка та Ткаченка (2024–2025) досліджено інноваційні фінансові інструменти, зокрема використання «зелених облігацій» та аграрних енергетичних кооперативів, що сприяють залученню інвестицій у ВЕ [3].

Постановка завдання. Стаття має на меті дослідити перспективи податково-бюджетного регулювання сталого розвитку з урахуванням досвіду ЄС та України. Визначити інструменти фіскальної підтримки розвитку відновлювальної енергетики.

Результати. Запровадження і розвиток інструментів податково-бюджетного регулювання у поєднанні з узгодженою державною політикою становить основу довгострокового стимулювання

«зеленої» генерації, підвищення привабливості інвестиційного клімату та забезпечення енергетичної незалежності країни.

Аналіз перспектив впливу податково-бюджетного регулювання на розвиток ВЕ дозволяє визначити ефективні підходи до формування інклюзивної, стійкої та конкурентоспроможної енергетичної системи. Водночас успішна реалізація цих підходів потребує збалансованості між фіскальною дисципліною, економічними вигодами та екологічними цілями. З огляду на зобов'язання України щодо імплементації Європейського зеленого курсу (Green Deal), питання фіскального забезпечення розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) стає вкрай актуальним [4, 5].

Україна має мету – досягти 25 % частки ВДЕ у загальному енергобалансі до 2030 р., при 13,4 % у 2022 р. [6]. Водночас розвиток ВДЕ гальмується нестабільністю податкового та тарифного регулювання, слабкістю інституцій, обмеженим доступом до фінансування. Урядові дотації фрагментовані, а «зелений» тариф – часто є об'єктом політичних маніпуляцій [7].

Одним із найбільш ефективних і дієвих інструментів фіскального регулювання є податкові пільги для виробників енергії з ВДЕ, до яких належать: звільнення від ПДВ на обладнання, податкові канікули для проєктів із сонячної та вітрової енергетики, прискорена амортизація для інвестицій у ВДЕ [8]. Вони активно застосовуються в США, Південній Африці.

США: Федеральні податкові стимули, такі як Production Tax Credit (PTC) для вітрових станцій і Investment Tax Credit (ITC) для сонячної енергетики. Вони забезпечили встановлення понад 108 ГВт вітрової та 73 ГВт сонячної потужності до кінця 2020 р. [9].

Південна Африка. Законодавча норма прискореної амортизації дозволяє підприємствам списувати повну вартість невеликих фотоелектричних систем за перший рік, що фактично забезпечує податкову знижку близько 28 % [10].

У країнах ЄС для стимулювання розвитку ВЕ та боротьби з кліматичними змінами запроваджено податок на викиди CO₂ (carbon tax), який стимулює підприємства до переходу на чисту енергію. У 2025 р. серед 23 європейських країн, вуглецеві податки варіюються від дуже низьких до високих – від менш ніж 1 євро у Польщі та Україні до більше 120 євро в Швейцарії. Структура податків різна: у деяких країнах вони доповнюють європейську систему торгівлі викидами парникових газів, яка є ключовим інструментом кліматичної політики багатьох країн шляхом встановлення ліміту і дозволу на торгівлю квотами, у інших – охоплюють окремі сектори.

Фінансова підтримка розвитку «зеленої» енергетики реалізується через: створення державних фондів енергоефективності, програмно-цільове фінансування енергомодернізації, співфінансування інноваційних проєктів через державно-приватне партнерство (ДПП).

Державні фонди активно працюють у Німеччині, Польщі, Україні, програмно-цільове фінансування активно застосовується на рівні ЄС та в країнах-членах, ДПП найбільш розвинене у Скандинавії та Західній Європі, а в Україні перебуває на етапі становлення.

В ЄС реалізуються такі механізми підтримки у сфері «зеленої» енергетики:

1. Державні гранти, податкові пільги та пільгова амортизація.

За новими правилами державної підтримки Clean Industrial Deal, країни ЄС можуть надавати підприємствам, інвестуючим декарбонізацію, гранти, податкові пільги (включно з податковими кредитами та прискороною амортизацією), субсидії на відсоткові ставки та державні гарантії по кредитах [11].

2. Державна допомога на розвиток ВДЕ.

У межах документу ЄС Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines ЄС дозволяє державам-членам надавати субсидії компаніям, що працюють у сфері ВЕ та водню. При цьому викопне паливо переважно виключається [12].

3. Механізми підтримки через директиву та фонди.

Тариф на приєднання або фіксований тариф та премія на приєднання - це традиційні механізми у багатьох країнах, що гарантують ціну або доплату над ринковою вартістю за «зелену» електроенергію [13].

4. Податкове стимулювання «зеленого» оподаткування.

При перегляді Директиви про оподаткування енергетики запропоновано обкласти енергію податком, що враховує енергетичну шкоду, замість обсягу споживання, з підвищенням ставок на викопні види палива [14].

5. Практичне фінансування: фонди та програми

LIFE: Clean Energy Transition – субпрограма з бюджетом близько €1 млрд (2021–2027) для підтримки енергопереходу [15]. Modernisation Fund – приблизно €14 млрд передбачено для 13 країн ЄС (2021–2030) на ВДЕ, енергоефективність і модернізацію енергосистем [15]. Innovation Fund – орієнтовно 40 млрд євро надходитимуть від EU ETS (2020–2030), підтримуючи проєкти у сфері ВДЕ, зберігання енергії. Поки розподілено близько €6,5 млрд [15]. Just Transition Mechanism – загалом €55 млрд (2021–2027):

Just Transition Fund – 20,28 млрд євро грантами [16], Invest EU Just Transition Scheme – 15 млрд євро для мобілізації приватних інвестицій, Public Sector Loan Facility – 1,5 млрд євро грантів + 10 млрд євро кредитів для підтримки регіонів, що переходять до «зеленого» розвитку [16].

ЄС застосовує широкий набір інструментів: від державної підтримки та податкових пільг, екологічного оподаткування та державно-приватного фінансування, до грантових та кредитних механізмів через спеціалізовані фонди і програми. Ці підходи доповнюють українську модель, зближуючи систему підтримки «зеленої» енергетики з європейськими стандартами.

Досить ефективним механізмом впровадження цифрових технологій виявилось використання цифрових платформ для ВДЕ. За даними ОЕСР (2021), цифрові платформи з'явилися як результат поєднання розвитку інтернету, інформаційних технологій та глобалізації економіки. Країни, які впровадили цифрові платформи обліку енергетичних субсидій і податкових преференцій, демонструють зростання фіскальної ефективності на 12–15 % [8].

Досвід закордонного стимулювання розвитку ВЕ через використання податково-бюджетного регулювання показує, що для України доцільним є поєднання таких механізмів: запровадження фіскальних стимулів (пільги, прискорена амортизація), впровадження екологічного оподаткування (викиди, екологічне навантаження), створення незалежної фіскальної інституції з контролю за «зеленими» видатками. Ці інструменти сприятимуть не лише досягненню кліматичних цілей, а й структурній модернізації економіки.

Станом на 2024 р. український уряд запровадив низку податкових пільг, спрямованих на стимулювання розвитку сонячної та частково – біоенергетики. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1193 (від 21 листопада 2018 р.) імпорт сонячних панелей, інверторів і комплектувальних елементів звільняється від ПДВ і ввізного мита, що значно знижує капітальні витрати на будівництво сонячних електростанцій [17].

Важливим кроком стала можливість застосування касового методу податкового обліку, коли доходи та витрати визнаються в момент руху коштів. Це дозволяє враховувати дохід у момент його фактичного надходження, що важливо при затримках з боку держави виплат за «зеленим» тарифом [18]. В Україні касовий метод передбачений Податковим кодексом України, зокрема для єдиного податку та в окремих випадках – для ПДВ [19].

Діючі механізми підтримки ВДЕ в Україні

1. «Зелений» тариф.

Україна запровадила закон «Про зелений тариф» ще в 2008 р. як гарантію доступу до мережі та встановлення тарифів для малих гідро-, вітро-, біо-, геотермальних та сонячних електростанцій. Тарифи коригуються залежно від курсу валют [20]. «Зелений» тариф забезпечив стрімке зростання сектору ВДЕ у 2015–2020 рр.

Недоліки: суттєве навантаження на держбюджет, ризик для інвесторів через зміну умов, нестабільність фінансування.

2. «Зелені» аукціони і стандартизовані договори купівлі-продажу електроенергії.

З 2019 р. проходять «зелені» аукціони як механізм підтримки ВДЕ, при якому держава: встановлює квоту, а виробники електроенергії проводять аукціони за право реалізувати проєкти в межах цієї квоти [21]. Також запроваджують стандартизовану форму фіксованого Договору купівлі-продажу електроенергії, в якому ціна на електроенергію фіксована на весь строк дії контракту, незалежно від коливань цін [22].

Недоліки: зниження привабливості для інвесторів через відсутність гнучкості, політичні ризики.

3. Гарантії походження електроенергії.

На початку 2024 р. Кабінет Міністрів України затвердив концепцію впровадження Гарантій походження електроенергії (ГПЕ) виробленої з ВДЕ. Цей документ сертифікує енергію за її джерелом походження, відкриваючи шлях до створення ринку «зелених» сертифікатів і взаємного визнання з ЄС [23]. Очікується, що такий інструмент забезпечить податкові переваги, зокрема у вигляді зменшення екологічного податку [24].

Недоліки: обсяги продажів поки низькі (56% від пропонуваного), неповна ринкова ефективність.

4. Пілотні онлайн-аукціони.

Проведено кілька онлайн-аукціонів: для сонячних станцій 11 МВт, для мінігідроелектростанцій 11 МВт і майбутній аукціон для вітроелектростанцій з квотою 88 МВт [25].

Недоліки: пілотний статус – ще не масово масштабовані проєкти, мають обмежені обсяги підтримки.

5. Біоенергетика та стимулювання теплової генерації.

Закон про стимулювання виробництва тепла з альтернативних джерел передбачає стимулювання використання біомаси для виробництва тепла: виробники отримуватимуть 90 % тарифу «газового» тепла, що робить біомасу конкурентною з газом [26].

Недоліки: механізм ще не широко реалізований, потребує комплексної політики і фінансування.

6. Потенціал виробництва сонячної енергії за допомогою дахових станцій.

В Україні є великий потенціал встановлення систем сонячної генерації на дахах – до 238.8 ГВт встановленої потужності, що важливо для стійкості енергосистеми [27].

У 2024 р. уряд України ухвалив масштабний інвестиційний план у сфері ВДЕ з залученням до 20 млрд дол. інвестицій до 2030 р. Документ, заснований на Національному плані дій з ВЕ, ставить за мету довести частку ВДЕ до 27 % у структурі споживання енергії. Заплановано будівництво 10 ГВт нових потужностей [28]. Також передбачається: збереження ПДВ-пільг на імпорт обладнання до кінця 2026 р., підтримка «зелених» аукціонів на 110 МВт, запуск механізмів ДПП.

У кінці 2024 року уряд затвердив Цифрову стратегію розвитку енергетики до 2030 р. Серед її компонентів – створення платформи Green Energy Register, яка інтегрує державні дані щодо ГПЕ, розподілу субсидій, податкових пільг та платежів за механізмом державної підтримки ВЕ, за яким виробникам «зеленої» електроенергії гарантується купівля електроенергії за фіксованим тарифом протягом визначеного строку [29].

Висновки. Інструменти державної підтримки і фіскального стимулювання відіграють критично важливу роль у розвитку ВЕ як в Україні, так і ЄС. Україна, попри виклики воєнного часу, демонструє поступ у створенні нормативно-фінансових механізмів, що дозволяють залучати інвестиції, стимулювати локальні ініціативи та впроваджувати цифрові рішення. Запровадження цифрового реєстру, підтримка енергокооперативів і реалізація проєктів децентралізованої генерації забезпечують енергетичну стійкість і соціальну згуртованість.

Окрім екологічного й економічного ефекту, розвиток ВДЕ має важливий соціальний і геополітичний вимір. В умовах глобальних викликів саме справедлива, прозора і децентралізована енергетична політика здатна забезпечити довгострокову стабільність та сталий розвиток як для України, так і для всього європейського простору.

З огляду на зазначене, перспективи податково-бюджетного регулювання сталого розвитку в аспекті ВЕ виглядають обнадійливо. Пріоритетними залишаються: системність фіскального підходу, орієнтація на довгострокову екологічну ефективність, а також активне залучення громад і бізнесу до спільної реалізації кліматичних і енергетичних цілей.

Література

1. Демчишак Н., Касімова Ю., Кочут І. Бюджетно-податкова підтримка розвитку відновлюваної енергетики в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 9 (61). С. 336–340. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4057>.
2. Чала Н., Китаєв А., Андросов Є. Механізми державного стимулювання розвитку відновлюваної енергетики в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 6. С. 40–47. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.6.6>.
3. Решетілов Г., Кузьома В., Біліченко О., Ткаченко М. Інноваційні фінансові інструменти для стимулювання розвитку відновлювальної енергетики. *Економіка АПК*. Том 32. № 2. 2025. С. 87–99. URL: <https://eapk.com.ua/uk/journals/tom-32-2-2025/innovatsiyni-finansovi-instrumenti-dlya-stimulyuvannya-rozvitku-vidnovlyuvalnoyi-energetiki>.
4. European Commission. *A European Green Deal*. – Brussels: European Commission, 2019. 32 p. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
5. Кабінет Міністрів України. Національний план дій з відновлюваної енергетики до 2030 року. Київ: Кабінет Міністрів України, 2022. С. 58. URL: <https://mev.gov.ua>.
6. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України (Держенергоефективності). *Звіт про стан відновлюваних джерел енергії в Україні у 2023 році*. Київ: Держенергоефективності, 2023. С. 45. URL: <https://saee.gov.ua>.
7. United Nations Development Programme (UNDP). *Ukraine Green Energy Outlook 2023*. New York: United Nations Development Programme, 2023. 84 p. URL: <https://www.undp.org>.
8. OECD. *Taxing Energy Use 2021: Effective Carbon Rates in the OECD and G20 Economies*. Paris: OECD Publishing, 2021. 164 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/7a4e0bcd-en>.
9. NetZero Pathfinders. *Tax Incentives for Renewable Energy: United States*. URL: <https://www.netzeropathfinders.com/best-practices/tax-incentives-for-renewable-energy-united-states>.
10. Wikipedia. *Renewable energy in South Africa*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Renewable_energy_in_South_Africa.
11. EU eases state aid rules to boost green projects, cut carbon footprint. *Reuters*. 25 червня 2025 р. URL: <https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/eu-eases-state-aid-rules-boost-green-projects-cut-carbon-footprint-2025-06-25/>.
12. CEEAG. *Wikipedia: the free encyclopedia*. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/CEEAG>.
13. Renewable Energy Support Policies in Europe. *Climate Policy Info Hub*. URL: <https://climatepolicyinfohub.eu/renewable-energy-support-policies-europe.html>

14. Revision Energy Taxation Directive. *European Commission*. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/excise-taxes/revision-energy-taxation-directive_en.

15. EU funding possibilities in the energy sector. *European Commission*. URL: https://energy.ec.europa.eu/topics/funding-and-financing/eu-funding-possibilities-energy-sector_en.

16. *Just Transition Mechanism*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Just_Transition_Mechanism.

17. Good Time Invest. *Tax incentives boost solar power plant construction in Ukraine*. 2024. URL: <https://good-time-invest.com/blog/tax-incentives-boost-solar-power-plant-construction-in-ukraine-investors-weigh-in/>.

18. VoxUkraine. *Reform of the green tariff system in Ukraine*. 2023. URL: <https://voxukraine.org/en/white-book-of-reforms-2025-energy-sector-reforms-in-ukraine>.

19. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

20. Feed-in tariff. *Wikipedia: the free encyclopedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Feed-in_tarif.

21. Solar power in Ukraine. *Wikipedia: the free encyclopedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Solar_power_in_Ukraine.

22. Hillmont Partners. *Alert: New rules for Ukraine's green energy: Feed-in Tariff Auctions, the unification of Power Purchase Agreements*. URL: <https://hillmont.com/publ/alerts/alert-new-rules-ukraines-green-energy-feed-tariff-auctions-unification-power-purchase-agreements>.

23. Integrites. *Climate Change & Trade Facilitation Digest*. December 2023. URL: https://cctf-digest.integrites.com/december_2023.html.

24. Odessa Journal. *Green energy investors urge government to improve taxation conditions*. 2024. URL: <https://odessa-journal.com/green-energy-investors-urge-government-to-improve-taxation-conditions>.

25. CCTF Digest. *Integrites*. October 2024. URL: https://cctf-digest.integrites.com/october_2024.html.

26. Sustainable development – Ukraine energy profile – Analysis. *International Energy Agency (IEA)*. URL: <https://www.iea.org/reports/-ukraine-energy-profile/sustainable-development>.

27. High-Resolution Rooftop-PV Potential Assessment for a Resilient Energy System in Ukraine. *arXiv*. URL: <https://arxiv.org/abs/2412.0693>.

28. Кабінет Міністрів України. *План дій з розвитку відновлювальної енергетики до 2030 року*. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/uriad-zatverdyyv-natsionalnyi-plan-dii-z-vidnovliuvanoi-enerhetyky-na-period-do-2030-roku-premier-minist>.

29. BDO Ukraine. *Implementation of the National Energy and Climate Plan by 2030*. 2024. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2025/implementation-of-the-national-energy-and-climate-plan-by-2030>.

References

1. Demchyshak, N., Kasimova, Y., & Kochut, I. (2018). Budgetary and tax support for the development of renewable energy in Ukraine. *Molodyi Vchenyi*. №9 (61), 336–340. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4057>. [in Ukrainian].
2. Chala, N., Kitaiev, A., & Androsoy, Y. (2021). Mechanisms of state stimulation of renewable energy development in Ukraine. *Dnipro Scientific Journal of Public Administration, Psychology, Law*. №6. 40–47. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.6.6>. [in Ukrainian].
3. Reshetilov, H., Kuzoma, V., Bilichenko, O., & Tkachenko, M. (2025). Innovative financial instruments for stimulating renewable energy development. *Economics of Agro-Industrial Complex*. 32(2). 87–99. URL: <https://eapk.com.ua/uk/journals/tom-32-2-2025/innovatsiyni-finansovi-instrumenti-dlya-stimulyuvannya-rozvitku-vidnovlyuvalnoyi-energetiki>. [in Ukrainian].
4. European Commission. (2019). A European Green Deal. Brussels: European Commission. 32 p. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
5. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022). National Action Plan for Renewable Energy Development until 2030. Kyiv: Cabinet of Ministers of Ukraine. 58 p. URL: <https://mev.gov.ua>. [in Ukrainian].
6. State Agency for Energy Efficiency and Energy Saving of Ukraine (SAEE). (2023). Report on the State of Renewable Energy Sources in Ukraine in 2023. Kyiv: SAEE. 45 p. URL: <https://sae.gov.ua>. [in Ukrainian].
7. United Nations Development Programme (UNDP). (2023). Ukraine Green Energy Outlook 2023. New York: UNDP. 84 p. URL: <https://www.undp.org>.
8. OECD. (2021). Taxing Energy Use 2021: Effective Carbon Rates in the OECD and G20 Economies. Paris: OECD Publishing. 164 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/7a4e0bcd-en>.
9. NetZero Pathfinders. *Tax Incentives for Renewable Energy: United States* URL: <https://www.netzeropathfinders.com/best-practices/tax-incentives-for-renewable-energy-united-states>.
10. Wikipedia. *Renewable energy in South Africa*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Renewable_energy_in_South_Africa.
11. Reuters. (2025, June 25). EU eases state aid rules to boost green projects, cut carbon footprint. URL: <https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/eu-eases-state-aid-rules-boost-green-projects-cut-carbon-footprint-2025-06-25/>.
12. CEEAG. Wikipedia: the free encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/CEEAG>.
13. Renewable Energy Support Policies in Europe. Climate Policy Info Hub. URL: <https://climatepolicyinfohub.eu/renewable-energy-support-policies-europe.html>.
14. Revision Energy Taxation Directive. European Commission. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/excise-taxes/revision-energy-taxation-directive_en.

15. EU funding possibilities in the energy sector. European Commission. URL: https://energy.ec.europa.eu/topics/funding-and-financing/eu-funding-possibilities-energy-sector_en.
16. Wikipedia. *Just Transition Mechanism*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Just_Transition_Mechanism.
17. Good Time Invest. (2024). Tax incentives boost solar power plant construction in Ukraine. URL: <https://good-time-invest.com/blog/tax-incentives-boost-solar-power-plant-construction-in-ukraine-investors-weigh-in/>.
18. VoxUkraine. (2023). Reform of the green tariff system in Ukraine. URL: <https://voxukraine.org/en/white-book-of-reforms-2025-energy-sector-reforms-in-ukraine>.
19. Tax Code of Ukraine, No. 2755-VI (as amended, 2010). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. [in Ukrainian].
20. Feed-in tariff. Wikipedia: the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Feed-in_tarif.
21. Solar power in Ukraine. Wikipedia: the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Solar_power_in_Ukraine.
22. Hillmont Partners. Alert: New rules for Ukraine's green energy: Feed-in Tariff Auctions, the unification of Power Purchase Agreements. URL: <https://hillmont.com/publ/alerts/alert-new-rules-ukraines-green-energy-feed-tariff-auctions-unification-power-purchase-agreements>.
23. Integrites. (2023, December). Climate Change & Trade Facilitation Digest. URL: https://cctf-digest.integrites.com/december_2023.html.
24. Odessa Journal. (2024). Green energy investors urge government to improve taxation conditions. URL: <https://odessa-journal.com/green-energy-investors-urge-government-to-improve-taxation-conditions>.
25. CCTF Digest. (2024, October). Integrites. URL: https://cctf-digest.integrites.com/october_2024.html.
26. Sustainable development – Ukraine energy profile – Analysis. International Energy Agency (IEA). URL: <https://www.iea.org/reports/ukraine-energy-profile/sustainable-development>.
27. High-Resolution Rooftop-PV Potential Assessment for a Resilient Energy System in Ukraine. arXiv. URL: <https://arxiv.org/abs/2412.0693>.
28. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). Action Plan for the Development of Renewable Energy until 2030. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/uriad-zatverdyv-natsionalnyi-plan-dii-z-vidnovliuvanoi-enerhetyky-na-period-do-2030-roku-premier-minist>. [in Ukrainian].
29. BDO Ukraine. (2024). Implementation of the National Energy and Climate Plan by 2030. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2025/implementation-of-the-national-energy-and-climate-plan-by-2030>.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2025.